

MARIBORSKI VEČERNIK JUTRA

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Tel. uredn. 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglasa sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

Londonske in tokijske skrbi

LONDON, 24. avgusta. Iz pisanja tukajšnjih listov je razvidno, da je britanska javnost vsebolj zaskrbljena radi mednarodnega položaja. Navaja se, da ne obstoja že davno samo vprašanje načela, ampak da gre za vprašanja materialnih interesov britanske trgovine in britanskega prometa. Povdarja se, da je Lyodova družba poštrikratila premije za zavarovanje transportov, ki gredo preko zapadnega dela Sredozemskega morja. To je najboljši barometer za pravo stanje. Tudi se v uvodnikih nekaterih listov podčrtava potreba čim ožjega sodelovanja med demokratičnimi silami. — Britanska javnost zahteva vse odločnejše, da preide londonska vlada v tem oziru od besed k dejanjem. Vsi listi pozdravljajo s tega stališča okolnost, da prekinja predsednik vlade Neville Chamberlain svoj odmor in da odhaja britanski poslanik v Washingtonu, ki se je nahajal na počitnicah v Angliji, nujno v Washington, kjer se bo sestal s predsednikom Združenih ameriških držav Franklinom Rooseveltom.

ZENEVA, 24. avgusta. Kakor se doznavlja v tukajšnjih krogih, se je Kitajska odločila, da se obrne na Društvo narodov, da pripravi na ta način moralno manifestacijo proti Japoncem. Kitajska bo vložila protest na osnovi člena 17. pakta Društva narodov in bo vodja kitajske delegacije v Ženevi Wellington Koo nastopil 13. septembra pred Društvom narodov z veliko obtožbo proti Japoncem. Doznavajo se, da bodo ta kitajski protest podpirale predvsem nordijske države, ki so že v abesinskem sporu odločno nastopile proti laškemu imperializmu in ki hočejo sedaj podpreti tudi akcijo proti japonskemu imperializmu.

TOKIO, 24. avgusta. Vodilni krog: so zelo v skrbeh radi možnosti intervencije veselil. Zaskrbljenost se ne tiče samo možnosti vmešavanja v japonsko kitajski konflikt, ampak tudi tega, v kolikor gre za stanje na raznih bojiščih. Posebno pozorno se spremljajo vsi diplomatski razgovori, ki se tajno vršijo med Anglijo, Ameriko in sovjetsko Rusijo. Kar se tiče Amerike pa so japonski odločilni krogi zelo zaskrbljeni: posebno radi tega, ker je bil nujno pozvan v Washington ameriški poslanik v Londonu. Računa se namreč z možnostjo, da bi predsednik Roosevelt v sporazumu z Veliko Britanijo utegnil izvršiti intervencijo pri japonski vladi in obenem zahtevati odškodnino v zvezi z bombardiranjem ameriške admiralske ladje »Augusta«. V Tokiju so tudi zelo vznemirjeni radi koncentracije sovjetsko ruskih čet vzdolž mandžurske meje. Posebno vznemirljivo pa je učinkovala novica, da je prispel sovjetski maršal Blücher v prestolnico Zunanje Mongolije Ulan Bator. V zvezi s tem poročajo japonski listi, da je prispel maršal Blücher tjakaj z namenom, da se pogaja z vrhovnim poveljnikom kitajske komunistične vojske Mao The Tangom. Dopisnik tokijskega lista »Hoči« je imel na Koreji razgovor z novim sovjetskim poslanikom v Tokiju Slavuckim, ki je na njegovo direktno vprašanje, dali se maršal Blücher zares zadržuje v prestolnici Zunanje Mongolije, odvrnil na kratko: »Moglo bi biti«. Isti list navaja v senzacionalni obliki, da je sovjetski poslanik v Nankingu Bogomoljcev ponudil maršalu Čangkajšku sovjetsko pomoč in je baje že prispelo v Nanking 12 sovjetskih bombarderjev z mongolskim piloti, ki so jih izvežbali v sovjetski Rusiji. Zaskrbljenost pa povzroča v tokijskih odločilnih krogih tudi radi kitajskega uspeha v Ča-

Protijaponske mednarodne brigade

PARIZ, 24. avgusta. Havas poroča: V poročilu o položaju na Dalnjem vzhodu in o zadržanju Nemčije napram kitajsko japonskemu konfliktu piše znani Donnadien v listu »Epöque«, da ima Nemčija interes, da se borbe na Dalnjem vzhodu čim prej zaključijo. Nemci želijo čim hitrejšo zmago Japoncev, da bi Japonska lahko znova zavzela svoj položaj protiboljševiške straže na Dalnjem vzhodu in da ne bi obenem s tem eksponiranjem za Japonsko izgubila svojega kitajskega tržišča. Če se stvar motri s tega vidika, ni težko računati z možnostjo, da se nekateri nemški krogi bavijo z načrtom, kako podpreti Japonce. Že sedaj se v Berlinu mnogo govori o tem, da se bo tudi na Dalnjem vzhodu organizirala mednarodna brigada za borbo proti Japoncem in da bo v teh mednarodnih brigadah prevladoval sovjetski vpliv. Po takšnih perspektivah je mogoče računati s tem, da se bo Nemčija v svojem nadaljnjem zadržanju ravnala po istih razlogih, katerih se je poslužila pri svojem vmešavanju v špansko državljansko vojno. Spritno tega se torej poraja vprašanje: Ali namerava Nemčija podpreti Japonce kakor je v Španiji frankoyce? Sprožujemo to vprašanje, ne da bi razpolagali z dovoljimi podatki, da bi lahko na to odgovorili.

Japonska granata v nebotičnik — Kitajski „samomorni torpedni čolni“ potaplja japonske ladje

SANGHAI, 24. avgusta. Dva topovska strela sta pogodila velik nebotičnik v nan kinški ulici. Od vseh strani se prožili nebotičniku pomoč, ker obstoja bojazen, da je v stavbi poginilo mnogo oseb... Po še nepotrjenih vesteh se doznavajo, da so ki-

tajski »samomorni torpedni čolni« navelikli na japonske vojne ladje, ki so bile zasidrane pred delto, kjer se zliva Wosung v reko Whangpoo. Ob tej priliki je bilo potopljenih več japonskih vojnih ladij.

Zaroka egiptskega kralja s hčerko dvorne dame

KAIRO, 24. avgusta. Razglašena je zaroka egiptskega kralja Faruka s 16 letno Safinase, hčerko višjega dvornega uradnika Jusufaa Heya Zulficarja. Mati zarobenke je dvorna dama kraljice vdove in hčerka svoječasnega ministrskega pred-

sednika Mohameda paše Sayda. Vest o zaroki 18 letnega kralja z Egiptanko je zbudila po vsem Egiptu veliko navdušenje. Poroka bo predvidoma prihodnje leto.

Britanske vojne ladje v naših pristaniščih

SPLIT, 24. avgusta. Po zadnjih informacijah bodo ladje sredozemske mornarice Velike Britanije posetile naš Jadran v času od 26. avgusta do 8. septembra. Britanske ladje bodo obiskale Split, Dubrovnik in Boko Kotorsko. V Dubrovnik

prideta rušilec »Aberdeen« in križarka »Woolwich«. V Split pride križarka »Hood«. Boko Kotorsko obišče flotilja rušilcev druge divizije, ki se bo zadržala v Boki Kotorski do 8. septembra.

Zasedanje jugosl. laške trgov. zbornice

SUŠAK, 24. avgusta. Včeraj je bila na Reki skupščina jugoslovenske italijanske trgovske zbornice. Po sprejetju referatov o delovanju upravnega odbora so bile vo-

litve, pri katerih je bil izvoljen za predsednika dr. Niels Sachs-Grički, za podpredsednika pa Vladimir Arko. Zbornica šteje sedaj 200 članov.

VMRO zopet dviga glava

SOFIJA, 24. avgusta. Vsi člani izvršnega odbora makedonske revolucionarne organizacije so bili aretirani. V smislu poročil jih bodo internirali po raznih krajih Bolgarje. Razlogi za energično postopanje proti Makedoncem (VMRO) se držijo v najstrožji tajnosti, vendar pa izhaja

iz raznih okoliščin, da so makedonski revolucionarji pričeli v zadnjem času dvigati glavo misleč, da je za njihove revolucionarne akcije nastopila nova konjunktura z ozirom na napeti splošni politični položaj na svetu.

Ob korziški obali napadena britanska ladja

MARSEJ, 24. avgusta. Britanski parobrod »Noem Julia« je bil nenadno napaden po dveh neznanih letalih, in sicer v bližini korziške obale pred mestom Ajaccio. Poveljnik napadenega britanskega pa-

robroda je takoj klical preko radija na pomoč. Dostavil je, da so imela neprijateljska letala na svojih krilih črne kroge z belimi križi.

peju in Honkevu. Tamkajšnje borbe so se namreč končale s kitajsko zmago. Prav tako je neugodno vplivala tudi vest, da so Kitajci pri Nankovu in Liangčiangu navalili na Japonce s toliko odločnostjo, da so imeli Japonci velike izgube.

Gospodarske beležke

Tržne cene v Mariboru. Tukajšnje mestno tržno nadzorstvo objavlja v svojem sestavu z dne 21. t. m. sledeče tržne cene: Zelenjava: buče, kom. od 50 p. do 2.50, čebula kg 1—3, česen 3—6, endivja kom. 0.25—1, fižol v stročju, kup 1.—, komad glavne salate 0.25—1.50, grah luščen, 1 liter 5—7.50, hren kg 6—8, karfiola, kom. 1—5, krompir 0.75 do 1.50, merica 4.50—5.—, kumarce kom. 0.25—1, kumarce za vlaganje 8—12 kom, 1, koleraba 0.25—1, majaron šopek 0.50—1, ohrovt, glava 0.50—2, paradižniki 0.50—3, za kg, petršilj (šopek) 0.50—1, radič, kup 1, špinača, kup 1, zelena kom. 0.50—3, zelena paprika 6—10 komadov 1 din, kislo zelje kg 6 din, zelje, glava 0.50—3 din. Sadje: breskve 5—14, brusnice (liter) 5—6, črnice (lit.) 2, grozdje kg. 6—12, hruške 4—8, jabolke 3—6, jagode lit. 8—10, limone (kom.) 0.75—1.25, maline lit. 3—4, oranže, kom. 2—4, orehi luščeni kg 24, ringlo lit. 0.75—1, slive 3—6, orehi celi kg 8—9 din. Krma: otava 100 kg 38 din, seno sladko od 30—35 din, slama pšenična 20—25, slama ovsena 23 din.

Naša trgovina z Nemčijo. V Dubrovniku bo 10. septembra redno zasedanje jugoslovansko-nemškega gospodarskega odbora. Na tem zasedanju naj bi se ugotovilo uspeh omejitve našega izvoza v Nemčijo. Ta omejitev je bila izvedena po obojestranskem sporazumu in naj bi dala naslednje rezultate: 1. zmanjšanje klirinškega salda in 2. izboljšanje tečaja klirinške marke. Klirinški saldo se je po uradni ugotovitvi zmanjšal za 12 milijonov in sicer od 30 na 18 milijonov mark. Od teh 18 milijonov pa zaradi državnih obvez odpade okoli 6 milijonov mark, tako da ostane samo še 12 milijonov mark. — Naša trgovina z Nemčijo je bila v prvem tromesečju t. l. aktivna za 16.6 milijonov Din. V drugem tromesečju (april—junij) pa je bila za 199.3 milj. Din pasivna. Po odbitku aktivnega salda za prvo tromesečje znaša pasiva 182.7 milijona Din. Vprašanje tečaja marke, ki naj bi se popravilo v času tega omejenega izvoza, se ni rešilo.

Izvoz naše masti v Anglijo, ki je začel pretekli mesec, je dosegel že okoli 50 vagonov. Cene, ki so jih dosegli naši izvozniki masti, znašajo 12.50 Din za kg. Naš izvoz masti bi mogel doseči tudi 100 vagonov mesečno, oziroma 1200 vagonov letno, kar bi zneslo okoli 150 milijonov Din v devizah.

Revizijo trgovinske pogodbe in plačilnega prometa z našo državo predlaga Avstrija in naj bi se začela tozadevna pogajanja že v oktobru ali najkasneje novembru.

Svetovne zaloge kave so znašale 1. avgusta t. l. 7.64 milijona vreč po 60 kg, lani pa so znašale še 8.05 milijona vreč.

Svetovna proizvodnja surovega železa se je po poročilu revije »Stahl und Eisen« povečala v prvem polletju 1937 na 53.13 milijonov ton proti 43.38 milijona tonam v istem času l. 1936. Proizvodnja surovega jekla pa se je povečala od 59.55 na 72.04 milijona ton.

Darujte za spomenik blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I Zedinitelja v Mariboru. Pisarna: Mestno poglavarstvo, Rotovski trg 1, soba št. 6a

Utrinki z meje

Narod in zemlja na Koziaku

Počasi gre v višino... sva turista bolj starega kova... skupno z devetimi križi in pol. Molčiva in glojeva vsak svojo usodo. Le včasih pade kaka beseda. A čim višje se pospeva, tem bolj se počutiva. Kot da bi se človeku nekaj odkrušilo in bi se ona mora... ona epidemična mestna mora umaknila nežnemu dobremu smehu nebesne sinjine in vsega, kar se koplje v soncu pod njim. »Saj ni res, da moraš biti prav tak: zagrenjen, malodušen, razcepjen... Veš Schopenhauer pravi...« Tovariš se je že razvnel. »Seveda ne! Sam se pogrezaš... Poglej to lepo stvarstvo...!«

Oko polzi po sončnih rebreh... čez svetlozelene lise gozdov, jase in oranice, ki se kopljejo v prvem soncu, dočim prepreza dolino meglena koprena. Dobra volja je tukaj, pa daš je zastrta s kopreno vsakdanje boli. Poje ti jo nevidna mušica, ki jo je sonce že rano pognalo na družno rajanje, pojeta jo kos in sinica... In ona deklica, bosa in le zasilo oblečena, ki čuva goved. Sproti si komponira pesmi. Tako poje samo Kobanka. Malo višje... na sosednji kmetiji pipajo strnišče... korenju je treba prostora. Druga skupina žanje rž ali oves. Vse je nizko, drobno in skromno kot Kobanec, ki ni prav nič izbirljiv ne v hrani, ne v stanovanju. O bistvu je tak kot par rodov nazaj, ko je njegova dimnica služila za kuhinjo, spalnico in delavnico.

Po strmih kolovozu pelje gospodar dolge trame. Boljše, če rečemo, da les drsa, ker je les naslonjen le na dvokolesni voz. Pravi, da mora hiteti pred zimo. Gozd je njegova opora, njiva mu da sicer od vsega, a v pičli meri. Zvest tradiciji se Kobanec še ni odtujil starima kulturama — lanu in konoplji. Čudno pa je, da je kuruza v višini blizu 900 m lepša kot v nižjih legah in bi se mogla kosati z ono iz nižin. Ni to samo letos, ko jo je ponekod v nižjih legah oklestila toča, ampak je to splošno pravilo. Nedvomno gre pri tem za sluzga apnenca, ki se tako izrazito pokaže pri Sv. Duhu.

Tako lepe panorame kot jo nudi Ojstri vrh od vzhodne strani, ne srečaš tako zlepa. Mično naselje ob strmem bregu... bele proge na zelenem temelju... nad vsem nebesna vedrina... v ozadju pa slikovita graška kotlina, oziroma tam na zahodu obris Pece in Katavank. Izletniku ali letoviščarju ni treba biti glede prehrane v zadregi. So štiri gostilne, trgovina, mesnica. Z 20 dinarji izhajaš za hrano in prenočišče. Zrak in voda sta odlična. Glede vode lahko rečemo, da ima izredno prednost (okus, zdravje), ker se izceja v precejšnji meri iz apnenih skladov.

Na najvišji točki 907 m pa stoji božji hram sv. Duha. Menda je to najvišja župnija v Sloveniji. Po ustnem izročilu je dala cerkev zgraditi neka žleberška grofica. Zidali so jo 12 let (1667. do 1679.). Trdna je kakor je trdna tudi obdobje, ki je moralo takrat služiti v obrambne namene. Notranost cerkve je precej bogata. Na mramornem oltarju so štirje baročni kipi, prav tako bogata je tudi prižnica. Na desni steni ob koru visi lepa slika, ki predstavlja rimljansko silo kot zlo krivice nad pravičnostjo, posebljeno v Kristusu, ki so ga Rimljani hoteli za vsako ceno umoriti (usmrčenje otrok).

Na zunanji steni za oltarjem je lesen

kip sv. Avguščina, ki je prej imel svoje mesto na levi strani stranskega vhoda v ladnjo. Pravijo, da so ga morali premestiti od tam, ker so ženske preveč nadlegovale s prošnjami. Sedaj zre proti prvotni kapelici, ki jo odprlo le dvakrat na leto: za Veliko noč in Binkošti. Razen lepega oltarja z božjim grobom vidiš nekaj prav starih slik Križevega pota: ročno delo na platno počasi trohni in razpada. Zanimiva je tudi stara premična prižnica, enostavno štirikotno ograjeno leseno stojalo za pridigo na prostem.

S te točke je res širok in diven raz-

Pred sodnim stolom peavice

Bivši orožnik na zatožni klopi radi umora

Veliki kazenski senat mariborskega okrožnega sodišča je danes dopoldne obravnaval grozen slučaj umora dne 3. maja 1937 v Ivanjkevcih, ko je padla kot žrtev zločinske roke blagajničarka Angela Novakova. Pred sodniki je sedel na zatožni klopi 31 letni zasebnik, preje žandarmerijski kaplar Avgust Lipovec, ki ga je državni tožilec obtožil, da je po zrellem prevdanku usmrtil Angelo Novakovo z zabodljaj z nožem v prsa, tako da ji je z enim zabodljajem prebil desni srčni prekat in je Novakova umrla radi izkrvavitve iz te rane. Razen tega je državni tožilec obtožil Lipovca še radi nekaterih drugih grehov, ki so predvsem v zvezi z umorom pokojne Novakove.

Iz obširne obtožnice posnemamo:

Obtoženi Avgust Lipovec se je rodil kot sin bogatih staršev. Po odslužitvi kadrskega roka je leta 1929 vstopil v orožniško službo ter nato služboval v raznih krajih Slovenije. To službo je opravljal precej malomarno in v nezadovoljstvo njegovih predpostavljencev, tako da so se proti njemu vrstile neprestane pritožbe, radi katerih je bil trikrat celo kaznovan na 40 dni zapora. Skozi vsa poročila njegovih predpostavljencev se vleče kakor rdeča nit nagnjenost k alkoholu.

Med drugim je Lipovec služboval tudi v Ivanjkevcih, kjer se je začetkom leta 1935 seznanil s pokojno Angelo Novakovo, ki je bila uslužbena kot blagajničarka pri posestniku in trgovcu Lovru Petrovarju. Med njima je prišlo do ljubezenskih odnošajev, ki so trajali do 16. aprila 1937. Med obema je vladala skladna notranja povezanost z ednim ciljem, da se poročita. Ker pa je Lipovec precej neredno izvrševal službo in se večkrat opijal, je bil dne 25. junija 1936 premeščen v Planino pri Sevnici, z namenom da ga tamošnji komandir odvadi pijančevanja. Odtod je 2 do trikrat obiskoval pokojno Novakovo v Ivanjkevcih, tako da je njuno razmerje trajalo še dalje. Lipovec pa je v Planini še bolj pogosto začel zahajati v gostilne, zanemarjal službo, se zopetstavljal svojemu komandirju in mu enkrat celo grozil, da ga bo ubil, radi česar je bil ovađen in je dva meseca bil v priporu, nato pa odpuščen iz orožniške službe. Ker je imel hranilno knjižico, glasečo se na Din 20.000, se je podal v Ivanjkevece, kjer se je nastanil kot zasebnik pri gostilničarju Vodopivcu z namenom, da bi imel pokojno Angelo Novakovo pred očmi, ki je bila mirnega značaja,

gled in čudno, da je semkaj tako malo izletnikov. Pot ni dolga, niti mučna, pa če jo ubereš od te ali druge strani. —

Nazaj grede sem nabral nekaj črnice — koliko te dobrote gre po zlu! — malin, tavžendrož, pelina in kupil pri neki kmetici nekaj zgodnje repe, da se z vsem tem spominom prikupim svoji — stari.

»Sv. Duh te razsvetli!« je dejala, ko sem ji poklonil te dobrote. Priporočam vsem članom moško-ženskega udruženja, da mi sledijo po blagoslov k Sv. Duhu. F.

z istim prizadjal pokojni dva zabodljaja v prsa, Novakova se je takoj zgrudila na tla, nato pa se je Lipovec vrget nanjo in ji prizadjal še 8 zabodljajev, nakar je zbežal. Aretirali so ga naslednjega dne v kleti nekega posestnika. Orožnika je po aretaciji takoj vprašal, če je pokojna mrtva, in ko mu je isti to potrdil je dejal, da mu ni žal. Tudi pri zaslišanju na orožniški postaji je Lipovec izjavil, da je pokojno namenoma usmrtil in da mu ni žal, ter še pristavil, »češ kar je iskala, to je dobila«.

Tudi pri sodišču in pri današnji razpravi je Lipovec priznal svojo krivdo, vendar pa skuša krivdo ublažiti s tem, da se zagovarja, da je ravnal v afektu radi prevelike ljubezni do pokojne. Tudi pravi, da je bil v kritičnem trenutku povsem zmešan.

Obsodba : 20 let robije

Velikemu kazenskemu senatu je predsedoval sos. Lenart, prisedniki pa so bili sos. dr. Tombak, dr. Kuder, dr. Lešnik in Kolšek. Obtožbo je zastopal državni tožilec dr. Dev, obtoženega Lipovca pa je branil ex offio odvetnik Vladimir Kukovec.

Razprava je trajala dve uri in je predsednik senata sos. Lenart ob 11. uri razglasil naslednjo sodbo: Avgust Lipovec je kriv v smislu obtožbe in se obsodi na 20 let robije, na trajno izgubo častnih državljanjskih pravic. Razen tega mora plačati stroške za kazensko postopanje ter 2000 dinarjev staršem pokojne Angele Novakove kot odškodnino za umorjeno hčerko. Lipovec je sodbo čisto mirno sprejel, njegov branilec pa je prijavil revizijo.

Poljičanske novice

Nedavno je bila uvedena v tuki, telefonskem prometu novost, ki se je v praksi slabo obnesla. Preje sta posredovali telefonske pogovore iz Poljičan telef. centrali v Mariboru, odn. v Celju in stvar je še precej dobro funkcionirala. Stranke so dokaj hitro dobile zvezo in tudi slišati je bilo dovolj jasno. Proti pričakanju pa je bilo to v splošnem dobro stanje ukinjeno, odkar posreduje po novem telef. pogovore poštni urad Slov. Konjice. Ta nova ureditev je povzročila med tuk. telef. naročniki, razumljivo, nevoljo.

Napredoval je iz položaja prometnega zvanika v pomožnega prometnega uradnika X. skupine znani tuk. nacionalni bорец in delavec, dalmatinski rojak g. Perdija Juraj. Čestitamo!

Iz občinske pisarne. Občinski urad razglasa: Vsi lastniki zemljišč ob rekah in potokih se pozivajo, da takoj očistijo ob bregovih stoječe drevje in vejevje. V krajih Sv. Urh, Planina in Visole je ugotovljena svinjska kuga. V dvorcu samostana v Studenicah pri Poljičanah se je pojavil vranični prisad ter je zato izdajanje živinskih potnih listov za samostan prepovedano. Sadni trgovci, kakor sadjarji se opozarjajo, da je obiranje posameznih vrst sadja dovoljeno le ob gotovih datumih. Pri izvozu vsakega vagona sadja bodo navzoči komisariji prezgodaj obrano sadje zavrnili. Sadjarji se razen tega opozarjajo, da ne prodajajo sadja trgovcem in prekupčevalec, ki bi se ne bi mogli tozadevno legitimirati. Tudi naj ne nasedajo raznim špekulantom.

Darujte za azilni sklad PTL!

Ataman

Gospod Bog ni blagoslovil junaškega napada kozaške čete atamana Bezborodke.

To se je zgodilo tako!

Ko so se zasvetili v mraku pri čuvajcah nenadoma stražni ognji, je pozval takoj ataman brate in jim sporočil, da se v večje po stepi zloglasnega kana razbojniška četa. Opozoril jih je, naj navale kot en mož na rod nekrščanskih psov. Skoro se je opazil rdeč plamen za gomilo Slave, kjer so izdavnja vladali ukrajinjski junaki nad sovražniki.

In šli so pred solničnim vzhodom v steeno, na široko ravnico. Bila je majhna četa, toda bojaželna, vesela in hrabra.

Ko so bili na pol pota, jih je obsnila utrajna zarja, in niso še dospeli do go-

mile, ko so se že lomili ob kozaških mečih svetli solnčni žarki.

V izpreminjasti svetlobi se je blestela rosa kakor v pravljicah in nad trsjem so se mirno izpreletavali ptiči, drobeč vse se pesmi.

Tamkaj se je črta hipoma ustavila... Kakor daleč je segal pogled, je prihajala množica Tatarov. Krenili so na stran...

Vsi, ki so bili okrog atamana, so se začudili. Videli so sovražnike, ki so bili morda v desetkratni premoči. Kakor jata lačnih hijen so se razšli po stepi, pa ne na redko, temveč na goso; glava pri glavi, sulica pri sulici. Tudi na njihovem orožju so se odbijali solnčni pramenji. Tako se je svetilo, da je človeka napolnjevalo z grozo.

Tu so svetlovali nekateri iz atamanove čete, da bi se ne upirali premoči in bi

rajši odstopili. A tej misli se je upiral ataman in z njim nekaj mladcev. Rekli so, da bi ne bilo lepo, da bi se vrnili kot strahopetci domov.

Ko je izpregovoril ataman nekaj navduševalnih besed, je v vseh srcih naenkrat vzplapolal plamen hrabrosti. Še so zmigavali nekateri s sivimi glavami, pa naposled so se tudi ti uklonili atamanovim besedam.

»No dobro, poveljnik!« so se čuli glasovi. »Pelji nas torej na sovražnike. Pri tebi so naše glave in naše poštenje...!«

Ataman priklima prijazno z glavo, zamahne z mečem in zakliče:

»Za menoj bratje!«

Vsi so skočili naenkrat in poleteli na sovražnika. Stepa je odmevala votlo.

* * *

Groza! Pod noč so se vračale strašno

porazene čete atamanu vdanih bojnikov domov. Do poslednjega svita nesrečnega dne so se bili, nastavljač junaške prsi sovražnim udarcem in sunkom. Borili so se slavno, sovražniku so napravili ogromno škode — toda vztrajali niso.

Šele neprodorni mrak je napravil konec nesrečnemu boju — razšla sta se oba sovražnika, vsak v svojo stran. Neverniki so se izgubili nekje v mraku brez sledu, kristjani pa so se umikali bolj počasi.

Pri gomili Slave so se ustavili. Nad njimi se je razprostrla noč, črna kot peklo, in grobno tišino je motilo samo prhutanje vampirjev. Teh črnih pošasti je krožilo okrog gomile več nego je bilo vseh borcev...

(Dalje.)

Mariborske in šolske novice

Ostra strelska tekma tezenskih strelcev

Tezenska Strelska družina e, kakor doslej vsako leto, tudi letos kot zaključek ostrih strelskih vaj priredila v nedeljo na vojaškem strelišču v Razvanju nagradno ostro strelsko tekmo, katere se je udeležilo poleg domačih strelcev lepo šte vilo odličnih strelcev iz Maribora in tudi precej članov Pobrežke Strelske družine. Prisoten je bil zastopnik komandanta mesta podpuk. g. Maslač. Strelsko okroglo je bil zastopnik podpredsednik g. dr. Miloš Vauhnik, Mariborsko strelsko družino ravnatelj g. Joško Stergar in Pobrežke strelce železniški uradnik g. Caf, katere je pozdravil v imenu tezenskih strelcev predsednik družine g. Luknar zlasti še državnega prvaka prof. Pero Cestnika. Tekmovanje se je pričelo z majhno zamudo ob 7. uri in je trajalo nepreklidoma do 13. ure. Domačini kakor gosti so tekmovali na treh tarčah v prostem stavu v razdalji 200 m. Za mlajše člane in starejše strelce, ki niso obiskovali dovolj strelskih vaj pa je bila postavljena tarča na 100 m. Doseženi so bili sledeči uspehi:

Tarča »Tezno« na razdaljo 200 m od 100 dosegli: 1. Naš vsakoletni prvak Sinič Ivan 75 točk, 2. Libiš Rudolf 62, 3. Luknar Marija 54. Sledili so: 4. Luknar Franjo, 5. Vivod Stanko, 6. Vešligaj Josip, 7. Breznik Maks, 8. Šeruga Franček, 9. Pulko Konrad (jun.)

Gosti: 1. Profesor Pero Cestnik 78 točk, 2. narednik Živkovič 77, 3. Predsednik Pobrežke Strelske družine g. Caf 56 točk. Sledili so: 4. podpuk. Maslač, 5. Moravec 6. Krojsni, 7. Marhold.

Tarča 100 m. Domačini: 1. gospa Sinič Henrika 71 točk, 2. Luknar Miljana 62 točk. Sledili so: 3. Brandl Josip, Raner Mirko in Nekrep Franjo. Izven konkurence je dosegla ga. Luknar 67 točk.

Gosti: 1. Dr. Miloš Vauhnik 67 točk, 2. Slavko Reja 56 in 3. ravnatelj g. Maver Ciril 53 točk. Žal je popoldansko družinsko prireditev na vrtu gostilne Pulko skazilo neugodno vreme. Kljub temu pa se je zbralo v Pulkovih dvorani lepo število strelcev domačinov, iz Maribora in Pobrežja, katerim je izrekel prisrčno dobrodošlico g. Luknar, zlasti podpredsedniku okrožja g. Dr. Vauhniku, ravnatelju g. Maverju, prof. Cestniku, zastopnikom pevskega društva »Radost« in prijateljem strelcem iz Pobrežja. Pri razdelitvi uspeha v šaljivih besedah je razdelil nagrade posameznim tekmovalcem predsednik družine g. Luknar in zlasti prisrčno čestital najboljšemu tezenskemu strelcu in marljivemu organizatorju in nabiralcu nagrad g. Siniču Ivanu, kateri je tudi letos prejel iz rok podpreds. okrožja g. dr. Vauhnika poleg nagrade srebrno medaljo družinskega prvaka. Organizacija tekme je bila dobro pripravljena in zasluži zahvalo poleg prof. Cestnika naši člani g. Nekrep, Sinič, Raner, Libiš in Vivod. Darovalcem nagrad iz Tezna in Maribora pa izrekamo prisrčno zahvalo za željo, da pridejo prihodnjo nedeljo na našo prireditev v Pulkovem vrtu, katero nam je topot pokvarilo vreme.

Jutri ali pojutrišnjem prične »Večernik« zopet izhajati ob normalnem času.

Smrtna kosa. Na Teznem je umrl v Krekovi ulici 8 v 59. letu starosti skladiščnik Franc Mulec. Žalujemo naše toplo sočutje.

Napredovanje. Napredoval je v 4. skupino I. stopnjo inž. Janko Kukovec, tehnični svetnik pri sreskem načelstvu v Mariboru.

Koncert vojaške godbe v mestnem parku. Že za preteklo soboto napovedani koncert naše domače vojaške godbe se radi slabih vremenskih prilik ni mogel vršiti. Radi tega je uprava vojaške godbe št. 45 pešpolka sklenila, da priredi ta svoj samostojni koncert z že najavljenim izbranim sporedom v četrtek dne 26. tm. in to ne ob pol 9. uri, temveč 8. uri zvečer v mestnem parku. Mariborčani bodo tega dne nedvomno pohiteli v park polnoštevilno, da se na ta način oddolžijo naši domači vojaški godbi.

Naročnikom, inserentom, dopisnikom in prijateljem »Večernika«!

S 1. septembrom t. l. se preselita uredništvo in uprava dnevnikov »Jutra« in »Večernika« v Mariboru iz svojih dosedanjih prostorov v Gosposki ulici 11 na Grajski trg 7, prvo nadstropje, (dosedanjí prostori Ljudske samopomoči). Cenjene naročnike, inserente, dopisnike in prijatelje našega tiska prosimo, da se s 1. septembrom v vseh zadevah našega poslovanja (oglasil, naročnina, dopisi itd.) oglašajo v novih prostorih na Grajskem trgu 7, prvo nadstropje, dohod direktno iz trga.

Po Din 50.000

sta glasom telefonskega poročila iz Beograda zadeli srečki

štev. 19.306

ki sta bili kupljeni v bančni poslovalnici Bežjak, Maribor, Gosposka ulica 25.

Iz poštne službe. Upokojena je Ana Nifergalova, kontrolor VII. skupine v Mariboru. Odpuščen je iz državne službe Jaroslav Rak, pomožni manipulant X. skupine pri pošti v Ljutomeru. Premješčen je Ciril Droč, manipulant IX. skupine iz pošte Križevci pri Ljutomeru k pošti Poljčane.

Slabe prognoze. V smislu dunajske vremenske napovedi za danes bo po večini oblačno in deževno, toda nekoliko topleje.

Nočno lekarniško službo imata ta teden Albaneževa in Königova lekarna.

Saharinček... Pri Sv. Miklavžu na Dravskem polju so orožniki ob priliki neke hišne preiskave iztaknili pri delavcu Milošu G. večjo količino saharina. Domne vajo, da je G. član tihotapske družbe. Saharin so zaplenili, G. pa se bo moral zagovarjati radi tihotapstva.

Rablatni mesar. V neki gostilni pri Sv. Lovrencu na Pohorju je 28 letni mesarski pomočnik Ernest K. zabodel z nožem posestnika Ivana Mavriča, ki je zadobil globok vbodljaj v pleča. Mavriča so prepeljali v bolnišnico, K. pa v zapore tukajšnjega sodišča.

Pri Bistrici je gorelo. V Vrhovdolu pri Bistrici je izbruhnil ogenj na skladiščnem prostoru Goriškove lesne industrijske tvrdke požar, ki je vpepelil za 60 m² lesa. Uničil je tudi več strojev. Škoda se ni na 50.000 Din. Na mesto požara so prihiteli domači, studenški in ruški gasilci.

Abrahamovo. Upravno pisarniški uradnik pri predstojništvu mestne policije v Mariboru g. Lavoslav Lipuš praznuje danes svoj 50. rojstni dan. Številnim čestitkam se pridružujemo tudi mi ter mu ključemo: Še na mnoga leta!

Vlomilci v betnavskem dvorcu. Betnavske katehistinje so večeraj med 15. in 20. uro začule na podstrešju betnavskega dvorca sumljiv ropot. Takoj so obvestile o tem upravitelja betnavskega škofovskega dvorca g. Podgorška. Sumljivi ropot se je kmalu razjasnil. Vrlim studenškim orožnikom se je posrečilo, da so iztaknili drzna vlomilca Feliksa Osojnika pekovskega pomočnika iz Studencev, in Karla Otta, tkalec iz Tezna. Oba priznavata vlom, ki sta ga izvršila na ta način, da sta prebila vrata pri cerkvi, prekopala zid, ki loči cerkev od podstrešja, ter odnesla iz prekajevalnice mesa in slanina v vrednosti okoli 600 dinarjev. Vso zalogo so še našli pri obeh vlomilcih. Pri zaslišanju sta dejala, da sta po podstrešju stikala za starim železom.

2. drž. dekliška meščanska šola v Mariboru (Cankarjeva ulica). Vpisovanje v vse razrede bo 1., 2. in 3. septembra, vsak dan od 8.—12. ure. V 1. razred se vpíšejo učenke, ki so dovršile 4. razred osn. šole brez slabe ocene ter še niso dosegle 14. leta. K vpisovanju prinese vsaka učenka zadnje šolsko izpričevalo in davčno potrdilo. Novinke in učenke, ki pridejo iz drugih zavodov morajo predložiti tudi krstni list. Učenke, kate-

Šolske veste

Tekme v plavanju. Sok. župa Maribor priredi dne 29. t. m. ob 15. uri tekme v plavanju in skokih v vodo na Mariborskem otoku. Pričakujemo čimveč prijav najkasneje do 25. tm.

Tekme v odbojki in košarki bodo 29. t. m. ob 8. uri na letnem telov. Maribor Matice. Tekmujejo okrožni prvaki. Ob enem so to izbirne tekme za določitev moštva za savezne tekme. Borbe bodo zanimive, ker tekmujejo letos prvaki vseh Sokolskih savezov v Sofiji. Okrožja naj pošljejo prijave do 24. t. m. Zdravo! Načelnštvo župe.

rih starši plačujejo letno manj kot 800 din davkov, ne plačajo šolnine. Starši, ki imajo v šolah več otrok, plačajo za prvega otroka polno šolnino, za ostale pa polovično. Za plačanje polovične šolnine je treba predložiti potrdilo o plačani polni šolnini. Če je več otrok iste hiše na zavodu, zadostuje eno potrdilo. Obvezna plačila pri vpisovanju so: 20 din za zdravstveni fond in 5 din za tiskovine. Učenke iz izvenmariborskih občin morajo predložiti pri vpisovanju potrdilo svojega občinskega urada (nekolikovano), iz katerega bo razvidna občinska pristojnost učenke. Popravni izpiti za 4. razred bodo 31. avgusta z začetkom ob 10. uri. Popravni izpiti za ostale razrede bodo 4. septembra, in sicer bodo začeli izpiti za prve in druge razrede ob 8., za tretje razrede pa ob 14. uri.

V spomin svoje pokojne soproge je daroval g. Postl, gostilničar kolodvorske restavracije v Bistrici pri Limbušu, Protituberkulozni ligi v Mariboru din 50.—.

Zemlja se bo vrtela na vselej in sicer v paviljonu J. Velikansk: globus se bo sukal vse dni, gnal ga bo poseben motor. Na njem bodo označene vse velike kabske postaje ter glavne letalske in plovne proge. S posebnimi pasovi bodo označene tudi smeri poletov ruskih letalcev čez Severni tečaj v Ameriko, potegnjena bo modra žica, na njej pa bo ličen aeroplanček kazal smer teh poletov, ki pomenijo novo dobo v človeškem osvajanju zemlje in daljav.

O tem in onem

Štirje ruski letalci na ledeni plošči Severnega tečaja

Dne 5. avgusta sta pretekla dva in pol meseca, odkar prebivajo štirje ruski letalci na ledeni plošči Severnega tečaja.

V tej dobi so ruski raziskovalci napravili zelo važna znanstvena odkritja. O priliki zadnjega merjenja v Oceanu se jim je posrečilo, da so potegnili na svetlo razne morske živali iz globine 3000 m. Čeprav so vsa ta dejstva ogromnega znanstvenega pomena, gleda ekspedicija nanje le kot na povsem vsakdanji pojav.

Člani ruske polarne ekspedicije opravljajo razna dela skupno, nekatera pa posamezno. Skupno merijo predvsem globino Oceana in skupno dvigajo tudi merilne sonde. Vsako tako merjenje traja približno štiri ure. Ostala dela pa so razdeljena takole: Širšov in Fedorov vršita znanstvena opazovanja, Papanjin in Krenkel pa skrbita za vse, kar je v zvezi s prebivanjem na ledeni plošči. Krenkel upravlja poleg gospodinjstva tudi še radijsko postajo. Papanjin seka na ledeni površini majhne prekope in odvaja vodo iz nastalih jezerc v razpokline, ki vodi v morje. Skrbi tudi za tehnična dela. Zlasti pogosto mora popravljati bencinske samovarje. Fedorov je po sili razmer postal proizvajalec alkohola. Polarni junaki so namreč pozabili pri odletu z Rudolfovega otoka vzeti s seboj svoje zaloge špirta v znanstvene svrhe. Z ozirom na to jim je ostal edini izhod, da iz zaloge konjaka napravijo špirit. Fedorov se je tega dela lotil z vso vnetostjo, zavedajoč se, da bi brez alkohola propadli vsi krasni eksemplari živali, ki so jih potegnili na zemeljsko površje iz tako eksotične sredine.

V zadnjih dveh tednih se ledena plošča z ruskimi raziskovalci nenavadno naglo premika po morju, ker jo ženejo vetrovi. To je dokaz, da se je okrog nje morje precej na široko sprostilo. Mlajši led okrog postaje »Severni tečaj« se je delma razbil, deloma pa otajal. Postaja

Zadnje telefonične veste

VALENCIJA OBDOLŽUJE LAŠKE PODMORNICE!

ŽENEVA, 24. avgusta. Zunanji minister valencijske vlade Jose Giral je naslovil na glavnega tajnika Društva narodov Avenola 4 strani obsegajočo brzojavko, v kateri se zatrjuje, da je nastal na Sredozemskem morju radi potapljanja cele vrste španskih trgovskih parnikov v zadnjem času silno napet položaj, tako da je računati z resnimi zapletitjaji. V depeši se nadalje zatrjuje, da so bili španski trgovski parniki, ki so pluli iz Črnega morja v republikanska španska pristanišča, torpedirani po italijanskih podmornicah. Svet Društva narodov naj bi proučil položaj in naj bi po lastni uvidevnosti presodil, če je takojšnje sklicanje izredne seje sveta Društva narodov na mestu.

FRANKOVCI ZASEDLI CONTEBENDO

SALAMANCA, 24. avgusta. Frankovci prodirajo proti Santandru. Zasedli so mesto Cventebenda, Monte Cavallar ter Zigonigela.

GAMELIN IN RYDZ SMIGLY NA ROMUNSKIH MANEVRIH.

VARŠAVA, 24. avgusta. Bliznjih velikih rumunskih manevrov se udeležita tudi še francoskega generalnega štaba general Gamelin in poljski maršal Rydz Smigly.

ADMIRAL HAŠAGAVA: V ŠANGHAJU JE TREBA USTVARITI VARNOSTNE ZONE.

LONDON, 24. avgusta. Vrhovni poveljnik japonskih brodovalnih sil pred Šanghajem admiral Hašagava je sprejel na krovu vojne ladje »Isumo« zastopnika Reuterjeve agenture izjavljajoč, da je treba v Šanghaju ustvariti varnostne zone, ki naj preprečijo bodoče spopade na mestnem področju. Japonska je slej ko prej odločena, da rešpektira inozemska prava v Kitajski, treba pa je odkloniti odgovornost za škodo, ki je nastala radi kitajskega odpora. Japonski letalci imajo navodilo, da ne letijo preko inozemskih koncesij.

je zdaj podobna plavajočemu ledenemu otoku.

Toda tudi ta otok se tali in ne pomaga prav nič niti prehodna doba mraza. Jezerca sladke vode okrog taborišča ruskih pilotov so topla in postopno razjedajo led. Po računih ekspedicije pa ne grozi nobena posebna nevarnost. Plošča je debela tri metre. Jezerca na površju in pa topli morski tokovi spodaj sicer res stanjšujejo ledeno ploščo, vendar ta ne bo skopnela do nastopa polarne zime več, kakor za en meter. Računa se, da bo plošča 22. septembra, ko nastopi na Severnem tečaju šestmesečna noč, debela še vedno dva metra.

Pred dnevi je na tečaju zopet pričelo deževati. Zdaj je glavna naloga ekspedicije, da ohrani pred taljenjem čim bolj nedotaknjen oni del ledne plošče, na katerem se nahaja taborišče. Na to mesto stalno nametavajo nove in nove gmote snega. S tem opravkom ima polne roke dela Papanjin, ker so ostali člani ekspedicije prezaoposleni z drugimi skrbmi.

V šotoru za prebivanje je velik zavoj knjig, o katerem pa poročajo raziskovalci v Moskvi, da se boje, da ga sploh ne bodo odprli, ker jim primanjkuje časa za branje. Edino čtivo so radio-brzojavke, ki prihajajo v zelo velikem številu in katerih se prebivalci Severnega tečaja po Papanjinovi izjavi izredno veselijo.

Upravičena bojazen.

Gospod: »Oho, gospica! Kaj se bojite starejših gospodov, da tako bežite?«

Gospodična: »Kaj še! Starejših gospodov se ne bojim, pač pa — otrok!«

Zvitež.

Gospa: »Kaj ti je prišlo na misel, da si nastavlja za svojega blagajničarja tako grdega človeka. Poglej! Mož škil na obe oči, ima postrani skrivljen nos, vsa zveržena ušesa ter še polno drugih grdih napak.«

Gospod: »Ljuba moja, Baš zato sem ga nastanil za svojega blagajničarja, ker ima toliko tako lepih — posebnih znamenj!«

Spomnite se CMD!

